

KIS-624 – Gl. masse magnétique

[Notenn e sigur al labour renet gant Gab CHEREL da sevel ul levr war ar bageal]

(GC da YBAN – 23 03 99)

Ar frazenn-mañ a fell din reiñ he c'hevatal brezhonek :

“On placera le compas le plus loin possible des masses magnétiques du bord, et surtout on cherchera à le soustraire complètement à l'influence des champs magnétiques variables tels que : autres compas, radios BLU ou VHF, hauts-parleurs, ferrites de la gonio et tous les tableaux de commande électrique.” (NCDG p. 452.)

Setu an dafar a zastuman :

Gl. champ magnétique, Br. *gwarellvaez g. -ioù* (La-11, p. 258).

Gl. *masse magnétique*, Br. *gwarellad b. -ù* (La-06, pp. 53, 54).

Gl.Sz.Br. *VHF* (diwar Sz. *Very High Frequency*) ; Gl. *BLU* (*Bande Latérale Unique*), Br. *BGU* (*Bandenn Gostezel Unel*).

Gl. *haut-parleur*, Br. *uhelgomzer g. -ioù* (GSTL. p. 194).

Gl.Sz. *ferrite*. Kinnig a ran : Br. *ferit* betek gouzout.

Gl. *tableau de commande*, Br. *bourzhad lankerioù* (GSTL. ¶ 4091).

Hag e tegouezhan gant ar frazenn :

“*War vourzh e klaskor ar muiañ gwellañ pellaat ar c'hompaz diouzh ar gwarelladoù hag e lemel diouzh delanvad ar gwarellvaezioù argemmus : kompazioù all, skingaserioù GBU pa VHF, uhelgomzerioù, ferit ar gonio hag an holl vourzhadoù tredan.*”

(YBAN da GC – 25 03 99)

Gl. **masse magnétique** zo ul leterc'had diwar an dredansavoniezh endeo. O plakañ diwar savelennoù an diskiblezh-se ez eus bet graet anv a Gl. *masses magnétiques* derc'hel, leteñvel ouzh ar bec'hiadoù tredan. Bez' ez eus enta

masses magnétiques a zaou seurt, muiel ha leiel — hogen ul ledskeuliadell (Gl. *pseudo-scalaire*) eo hag angoubaradus (Gl. *non isolable*) — savelet en ur gwarellvaez H (*ledsturiadell*) leteñvel ouzh an tredanvaez.

Un denesadur all zo : hini ar Br. *gwarellec'h* (Gl. *dipôle magnétique*). E berr, ar warellec'h zo kenwered d'un amredad tredan plaen kloz (Gl. *un circuit plan fermé parcouru par un courant électrique*). En desell-se e tireer ar gweredoù gwarellec'h da etreweredoù bec'hiadoù tredan war loc'h. A-benn ar fin e tireer an anadennoù gwarellec'h d'ar re dredanel.

E brezhoneg ez anver *gwarellad*, *gwarelldolzid* ar braster mentawouriel. Evit da bennad a zo en ur yezh damskiantel. Ar gudenn eo houmañ : averañ ur yezh dik pe ur yezh amzik, boutin koulz lavarout. Ne gav ket din ez eo mat mont da heul ar galleg pa ra gant *capa(cité)* (Br. *dougell*) e-lec'h *condensateur*, pe gant *impédance*, *inductance*, h.a. evit envel binvioù louet. Strivet hon eus e *SKIANT* d'ober gant ur yezh resis pa ra ar galleg pe ar saozneg gant termenoù a zegas muioc'h a strafuilh eget a sklerijenn.

En degouezh-mañ mechal ha n'eo ket a-walc'h ober gant Br. *gwarell*, rak evel displeget amañ diaraok ned eo ket ar *masses magnétiques* beziadoù louet, un delvan ne lavaran ket. A-benn ar fin ez eo ret pellaat ar c'hompaz diouzh nep gwarell, maen touch pe draezenn houarn. Kentoc'h eget heuliañ ar yezhoù all, eleze leterc'hañ ar gwarellvaez diwar ar c'herc'hellvaez hag ober gant Br. *gwarelldolz* pe gant *tolz gwarellec'h*, e kinnigfen Br. *gwezher gwarellec'h* da envel nep ergorenn o kaout delanvad gwarellec'h war ar c'hompaz.

Gl. **Bande Latérale Unique (BLU)**, Sz. **Single Sideband (SSB)**. Bezet da dreuzkas an arhent :

$$S$$

$$m$$

$$(t) = A_m \cos$$

$$s$$

$$2$$

$$\pi$$

$$f$$

$$m$$

$$t$$

bennozh d'un dougerenn :

A_c c o s 2 π f c t . Liesadur an arhent $S_m(t)$ dre an dougerenn

a gas da ziv gedrann sinuzoidel dezho an heled

 k A c A $m/2$ hag antalmöù $f_c + f_m$ hag $f_c - f_m$. Seveniñ a reer ur gouluz SSB dre virout

unan hepken eus an div gedrann, p'emañ enni an holl stlenn.

Evit eeunaat, e-kreiz emañ an dougerenn hag a bep tu dezhi an daou vann a-gemparzh : ar bann uhelañ hag ar bann izelañ. Hervez KIS-392 ez eo Br. *kostezel* a zere amañ (a-gevenep da Br. *kreizel*). Daou vann kostezel zo : ar bann kostezel uhelañ hag ar bann kostezel izelañ. A se e kinnigan : *bann kostezel unel*, BKU enta.

Sz. **Very High Frequency (VHF)**, Br. *gouruheldalm* (GUT). Ar boaz eo tremen hep ar c'hemmadurioù en teskanvioù.

Gl.Sz. **ferrite**, Iw. *feirít*, Kb. *fferrit*. Gwell da 'm meno derc'hel d'ar reolenn hag ober gant Br. *ferrit* ivez¹.

Gl. **radio BLU**. Kel zo a vinvioù kas ha pakañ. E saozneg e lavarer *transceiver* "combined radio transmitter and receiver". Klevet 'm eus TX zoken. An iwerzhoneg en deus plaket diouzh ar saozneg : *trasghlacadoír* diwar *glacadoír* "paker" ha *tras-* (Br. *treuz-*). Un daskurzhad eo. E brezhoneg hon eus *kaser* ha *paker*. Penaos e vo graet : *kaser-paker* evel Gl. *émetteur-récepteur* ? El liester ez eo un tammig

¹ [GE da GC – 22 02 99] En amprestoù e talc'her *-rr-* peurliesañ : *errol*, *erru*, *karr*, *karrez*, *marr*, h.a. KERVELLA a venne zoken skrivañ *ferrañ* e-lec'h *feriñ* (EGRH. p. 80), pezh a oa reizhistorek moarvat, met n'eo ket bet heuliet.

skoempoc'h ! Pe Br. *kaspaker*, evel *lem-laka*, *gorre-gouzi*... Forc'hellek e ve *treuzpaker*...

Da frazenn e brezhoneg :

“War vourzh e vo lakaet ar c’hompaz ar pellañ gwellañ diouzh ar gwezherioù gwarellel, ouzh e wareziñ dreist-holl diouzh delanvad ar gwarellvaezioù argemmus evel : kompazioù all, kaspakerioù BKU pe GUT, uhelgomzerioù, ferritoù ar gonio hag an holl vourzhadoù lankerioù tredanel.”